

TARIFFER – EN KATALYSATOR ELLER HINDER FOR SYSTEM- INNOVASJON?

Hanne Sæle (Hanne.Saele@sintef.no)

Smartgridkonferansen 2017, Trondheim, 2017-09-19

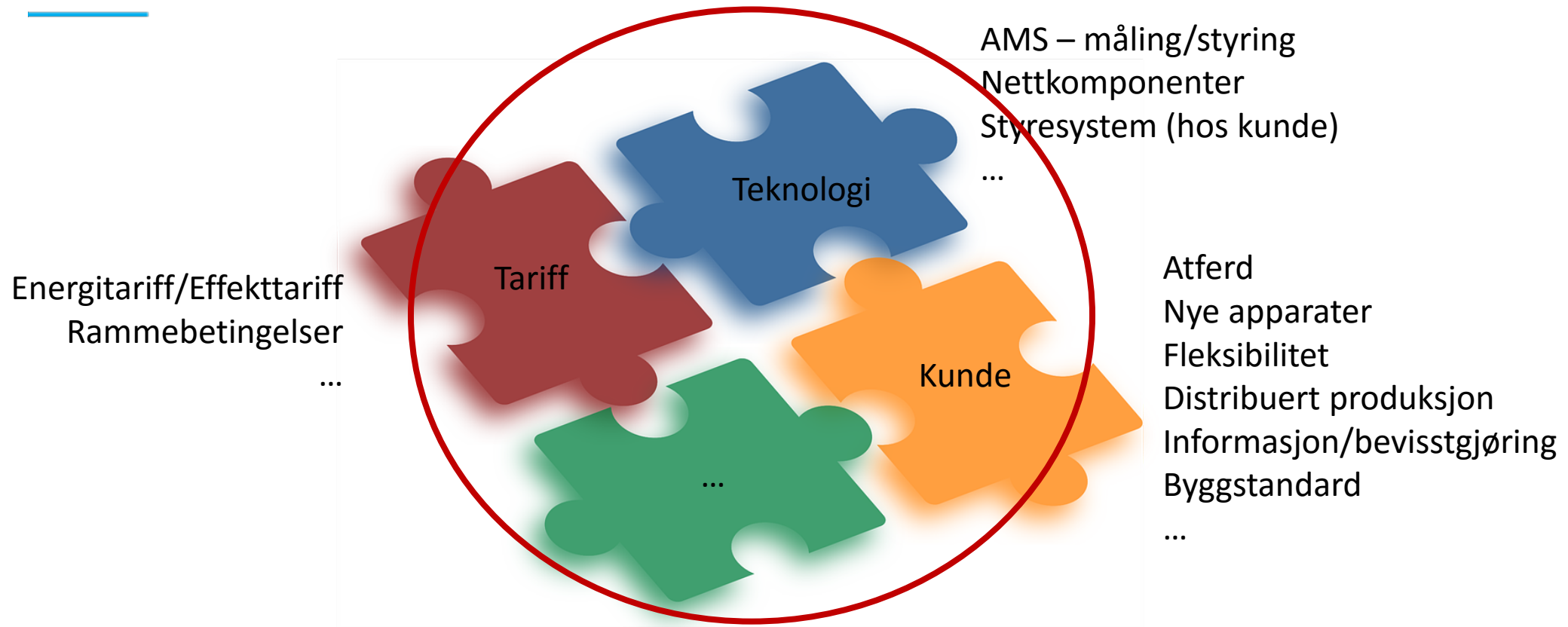
Hva er systeminnovasjon?

- Definisjon: En rekke tiltak som endrer et system – en by, en sektor, en økonomi – mot en mer bærekraftig retning*
- "Rekke tiltak"
  - Endring av et system vil normalt påvirke flere områder. Det er sjelden at en enkelt person eller innovasjon kan endre et komplekst system.
- "System"
  - Håndtere vanskelige problem som er for store til at en enkelt organisasjon kan løse det på egen hånd.

Systeminnovasjon drives av flere faktorer.
Teknologi er viktig, men ofte fulgt tett opp av endring i sosiale holdninger, og gjerne støttet av nye finansielle og politiske strukturer.

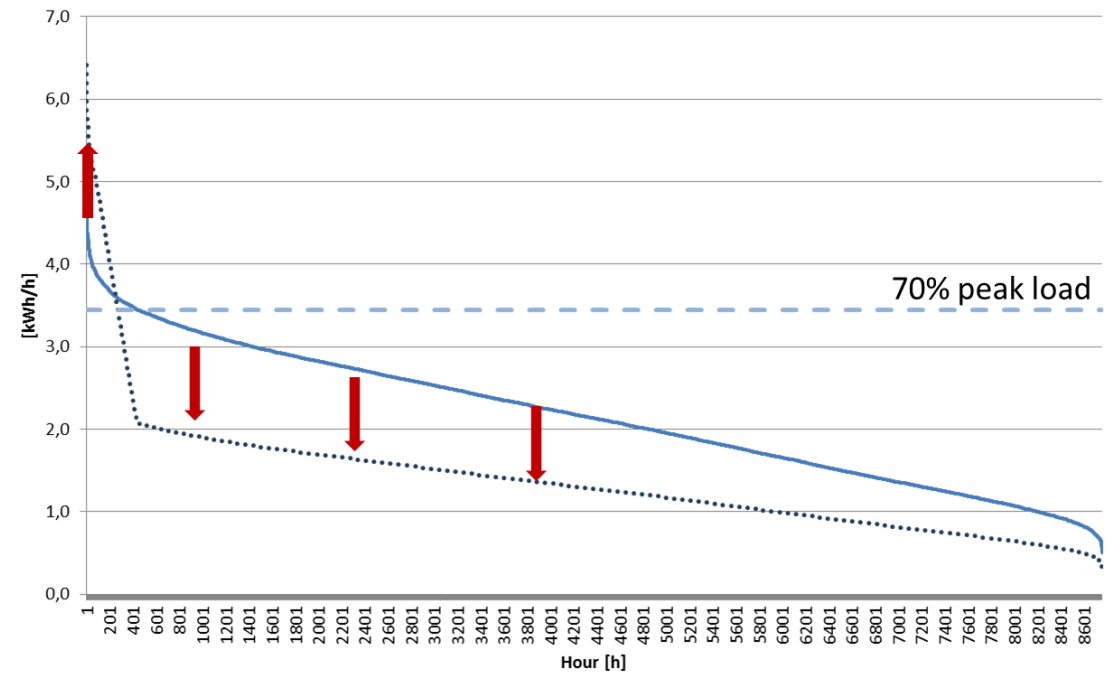

Systeminnovasjon involverer flere elementer

Trender på kundesiden

- Økende andel effektkrevende utstyr, som også er energieffektive. Gir redusert brukstid i nettet.
- Elektrifisering av transport
- Distribuert produksjon helt ned til enkeltkunder (plusskunder)
- Ny byggestandard → Reduserer behovet for oppvarming

Eksempel på konsekvens av trendene...

Moderne passivhus
5.000 kWh/år
Makseffekt: 20 kW
Årlige nettleie: 5000 kr

Gammelt hus
25.000 kWh/år
Makseffekt: 10 kW
Årlige nettleie: 15000 kr

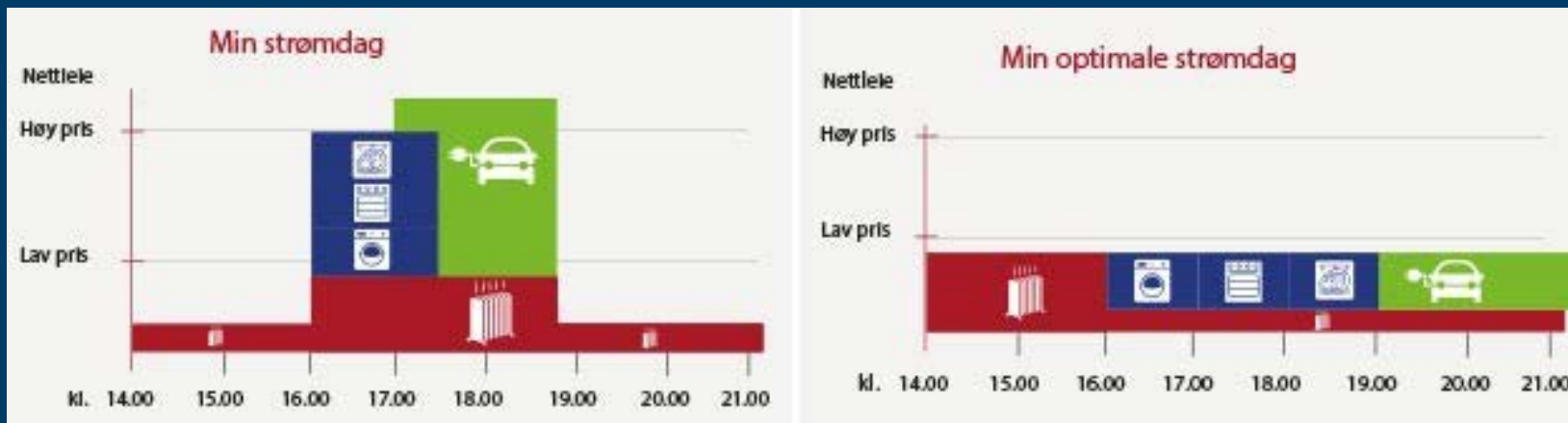

Kilde: Agder Energi

- Dagens nettariff er energibasert, med lik pris over lengre perioder. Hvilket insentiv får kundene da til å endre atferd/forbruksmønster?
- Strømnettet er dimensjonert for å håndtere maksimal belastning. Hvordan er nye byggstandarder koordinert med behovet til strømnettet?

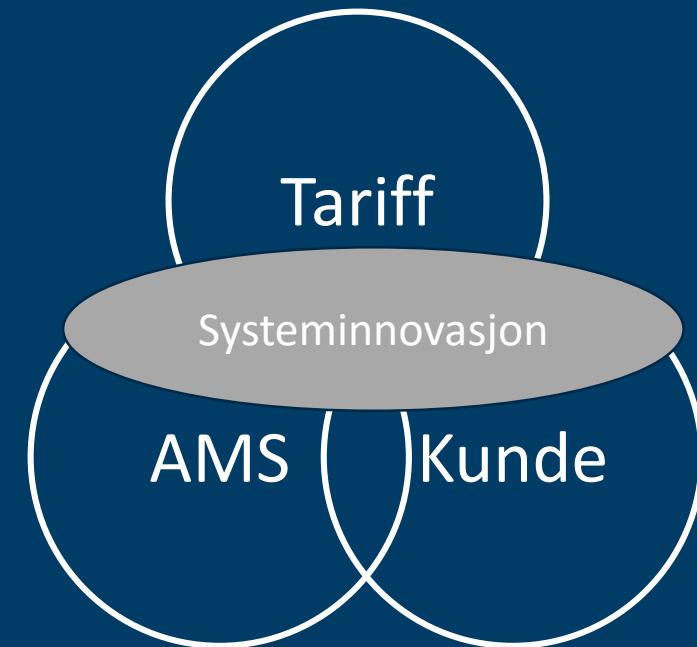
Ulike tariff typer gir ulike insentiver

- Energitariff (1 dag)
  - Avregning ut fra hvor mye energi som brukes i en definert periode
  - Insentiv til energisparing (passivhus, energieffektive apparater, egenproduksjon, ...)
- Effekttariff
  - Avregning ut fra maksimallast (enkelttimer eller gjennomsnitt av flere timer)
  - Insentiv til å jevne ut forbruket (ikke bruke flere apparater samtidig)
  - Kunden betaler ut fra hvordan de belaster nettet

Eksempel på hvordan en tariff kan stimulere til systeminnovasjon

- **Tariff**
  - Gir inntekt til nettselskap, men kan også gi insentiv til endret strømatferd (f.eks. redusert maks.last)
  - Kunder kan f.eks. betale ut fra hvordan de belaster nettet
- **AMS – Muliggjørende teknologi**
  - Økt nytte med ny teknologi. Sikre at AMS blir mer enn kun et "Telleverk"
  - Grunnlag for nye insentiver, informasjon, styring,...
- **Kunde – en ressurs i energisystemet**
  - Bevisstgjøring - basert på informasjon om eget forbruk/produksjon
  - Flexibilitet – endrer forbruk ut fra et insentiv
  - Økt grunnlag for nye tjenester

Samspill kunde, tariff og AMS/teknologi gir en bærekraftig utvikling av energisystemet

Teknologi for et bedre samfunn